

ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՈՂՋՈՒՅՆԻ ԽՈՍՔԸ ԳԱՀԱՍՐԱՀՈՒՄ
ՈՒՂՂՎԱԾ ԱՆԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆ ԱՖՐԻԿԱՅԻ
ՊԱՊ ԵՎ ՊԱՏՐԻԱՐԿ Տ. ՆԻԿՈԼԱՍՍ Զ-ԻՆ

(24 նոյեմբեր 1974 թ.)

«Զի բարի կամ զի վայելուչ, զի բնական եղբարք ի միասին» (Մաղժ. ՃԼԲ 1):

Զերդ Սրբություն,

Այս լուսավոր զգացումով, մի անգամ ևս ողջունում ենք Զեր ներկայությունը այստեղ Մայր Աթոռ և Էջմիածնում, Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցու և հայ քրիստոնեական հավատքի կենտրոնում:

Ճշմարտապես ուրախ ենք, և փառք ենք տալիս Ամենակալ Աստծուն, որ շնորհեց մեզ այս եղբայրական ողջագործումը այստեղ՝ բազմադարյան և Գրիգոր Լուսավորչի Աթոռում:

Այս պահը պատմական է և հույժ նշանակալից և անկասկած աստվածահաճո, որովհետև առաջին անգամն է, որ Աղեքսանդրիո հունաց օրթոդոքս եկեղեցու Պատրիարքը և Պապը համայն Աֆրիկայի, իր շքախմբով այցի է գալիս և Էջմիածին՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետին:

Թող Տերը օրհնի մեր այս ողջագործումը և օգնի/ու առաջնորդի մեզ, որ լուսավորված իր սուրբ Ավետարանի լույսով, իր կամքը կատարենք, մեր մտածումներով և մեր ձեռաց գործերով:

Մեզ համար ի մասնավորի թանկագին է Աղեքսանդրիո ձեր պատմական Աթոռը, սուրբ Մարկոսի առաքելական Աթոռը, զորավորագույն սյուններից մեկը համայն քրիստոնյա աշխարհի, որ այնքան բախտորոշ դեր է կատարել անցյալում, մասնավոր իր մեծահոշակ եկեղեցական հայրերով, ինչպես Կղեմեսը, Որոգինեսը, սուրբ Գրիգոր Սբանչեղագործը և ապա Մեծն Աթանասն ու սուրբ Կյուրեղը: Չենք կարող չհիշել նաև, թե Աղեքսանդրիայում է, որ 2-րդ դարում հիմնվեց ու զարգացավ առաջին քրիստոնեական դպրության կենտրոնը, բառի գիտական իմաստով, կենտրոն, որի գիտության լույսը 4-րդ և 5-րդ դարերում հասավ նաև Հայաստան աշխարհ:

Եվ հակառակ պատմության հաճախ ողբերգական պատահարների և ահռելի ճահատակությունների, ձեր Աթոռը շարունակել է իր առաքելությունը մինչև մեր օրերը, երբ կյանքի մոր պայմաններում, հավատարիմ իր փառավոր ավանդությանը, մա մնում է ջահակիրներից մեկը արևելյան ուղղափառ եկեղեցիների մեծ ընտանիքի:

Խորապես գնահատելով Ձեր Աթոռի անցյալի մեծ ժառանգությունը և ներկա օրերի առաքելությունը, աղոթում ենք, որ Տերը անասան պահի ձեր եկեղեցին իր հոգևոր սպասավորներով ու հավատացյալ ժողովրդով, և Ձերդ Սրբության պարզևի հովվապետական գործունեության երկար տարիներ՝ եկեղեցաշեն փայլուն իրագործումներով:

Ձերդ Սրբություն, քրիստոնեական եկեղեցիները մեր օրերին, առաջնորդված սուրբ Հոգով և ճշմարիտ ավետարանական ոգով, ընթանում են եղբայրական փոխադարձ սիրո և հարգանքի ճանապարհով, համերաշխ գործակցության ճանապարհով, նպատակ ունենալով հետզհետե ամրապնդել աշխարհի համաքրիստոնեական եղբայրությունը և կենսագործել մրա լիակատար միությունը Քրիստոսի սիրուն մեջ:

Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցին գիտակցությունը ունի սույն տիրավանդ հրամայականի և այդ գիտակցությամբ է, որ բարի եռանդով ու լավատեսությամբ մասնակցում է էկումենիկ շարժմանը իբրև անդամ Եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի ու ջանք չի խնայում՝ մերձենալու, միատեղ աղոթելու և միատեղ գործելու քույր եկեղեցիների հետ, բոլորի հանդեպ մույն սիրով և մույն հարգանքով:

Մեր եկեղեցին, իբրև Արևելքի հին եկեղեցիներից մեկը, հարազատության գգացում ունի հատկապես օրթոդոքս եկեղեցիների մեծ ընտանիքի հանդեպ, որին այնքան մոտ է իր հավատքի խոստովանությամբ, իր սուրբ խորհուրդներով, իր ավանդություններով: Եվ որոշ դավանաբանական բանաձևերի տարբերությունները, որոնք ժառանգել ենք հեռավոր անցյալից, անշուշտ որ այսօր մենք արգելք չենք նկատում, որ մեր եկեղեցիները ընթանան ու գործակցեն էկումենիկ ոգով և հավատան ապագայի առավել լիակատար միության: Մենք վստահ ենք, թե մույն սուրբ Հոգին, որ առաջնորդում է մեզ բոլորիս էկումենիկ ճանապարհի վրա, պիտի առավել լուսավորի եկեղեցիները, որ մրանք գտնեն ամենաերջանիկ բանաձևումները լիակատար միության, բանաձևումներ, որոնք լինեն իրոք՝ Աստծուն հաճելի և ողջունելի բոլոր քրիստոնյաների համար, բանաձևումներ, որոնք ապահովեն քրիստոնեական հավատքի հիմնական ճշմարտությունները միայն, առանց սահմանափակելու ազատությունը աստվածաբանական մտածողության, հարգելով ու պահպանելով պատմականորեն զարգացած ազգային եկեղեցիների նկարագիրը, մշակույթն ու հոգեբանությունը, և անխախտ պահելով մրանց նվիրապետական ինքնագլուխ ու ինքնավար դարավոր կարգը: Մեր կարծիքով, դեռևս բավական երկար ճանապարհ ունենք անցնելու, և հանգրվան առ հանգրվան առաջանալու, հասնելու համար լիակատար միության ըղձալի նավահանգստին: Մինչև այդ, պարտավոր ենք անձանձրույթ աղոթել, որ առավել ու առավել աճի և շերտմանա եղբայրական սերը մեր եկեղեցիների և անձամբ մեր հոգևորականներին միջև, որովհետև սերը ամենահաղթ է և անկարելի իսկ կարելի դարձնող: Որովհետև սերը «ամենայնի տևել, ամենայնի հաւատայ, ամենայնի լուսայ, ամենայնի համբերել: Սէր ոչ երբեք անկանի» (Ա. Կորնթ. ԺԳ. 7):

Ձերդ Սրբություն, մեր օրերին, համայն աշխարհը կանգնած է իր բազմահազարամյա պատմության մի բախտորոշ հանգրվանի առաջ, երբ ավելի քան երբեք մարդկության առաջ դրվում է լինելու կամ չլինելու հարցը: Կարծում ենք, թե այս իրադրությունը բոլորիս այնքան պարզորոշ է և հստակ, որ հարկ չկա այստեղ այն ապացուցելու: Եվ, եթե այս է իրողությունը, ապա հստակ պետք է լինի նաև մեզ քրիստոնյաներիս, հատկապես եկեղեցիների պատասխանատու ղեկավարներին պարտականությունը, այն է, ջերմ եռանդով աղոթել ու գործել խաղաղության, ազդությունների բարեկամության և պետությունների համերաշխ գործակցության համար, որովհետև մեր Աստվածը խաղաղության Աստված է:

Մենք հաստատում ենք, թե Քրիստոսի անունով գործող եկեղեցիները, մեր օրերում, ամեն բանից առաջ պարտավոր են հանդես գալ իրենց բոլոր ոգեկան ուժերով իբրև հավատարիմները Քրիստոսի խաղաղության պատգամի, ներկա աշխարհում այն կյանքի կոչելու վճռականությամբ:

Սպասելի է, որ միջեկեղեցական համաշխարհային էկումենիկ շարժումը ևս առաջին հերթին առավել հետևողականությամբ ծառայի նույն ավետարանական պատգամի կենսագործմանը: Ամեն բանից առաջ, ատոմական մեր դարաշրջանում, պետք է ապահովել խաղաղ ու արդար գոյակցությունը պետությունների և ազգությունների, պետք է վերջնապես ազատել մարդկությանը պատերազմների արհավիրքներից, ավելի ճիշտ ասած, նրա իսպառ բնաջնջումից: Ինչ վերաբերում է մեր եկեղեցուն, նա, ռուսաց պրավոսլավ մեծ եկեղեցու, Սովետ Միության մեջ գործող մյուս քրիստոնեական եկեղեցիների և այլ կրոնական կազմակերպությունների հետ միասնաբար, աշխատում է իր պարտքը ի կատար ածել իր բոլոր ուժերով:

Մենք մխիթարված ենք նաև, որ մեր պետությունը, Սովետական Միությունը, անշեղորեն գործում ու աննահանջ պայքար է մղում ի պաշտպանություն աշխարհի խաղաղության սրբազան դատի:

Մեր ողջագործման այս պատմական առիթը կամենում ենք օգտագործել, եղբայրական սիրով կոչ անելու Ձերդ Սրբության և մեր բոլոր քույր եկեղեցիներին, անձանձրույթ աղոթելու համայն աշխարհի խաղաղության, բոլոր ազգերի ու բոլոր պետությունների խաղաղ գոյակցության համար:

Ձերդ Սրբություն, սիրեցյալ Եղբայր Մեր ի Քրիստոս, Ձեր այս պատմական այցելությամբ Դուք հոգեկան մխիթարություն բերեցիք մեր Մայր Աթոռ սուրբ Էջմիածնին, մեր հավատացյալ ժողովրդին ու նաև անձամբ Մեզ:

Ընդունեցեք Մեր շնորհակալությունը, Մեր հարգալից սերը և Մեր սրտից բխած ամենաբարի մաղթանքները Ձեր քաջառողջության, Ձեր արևշատության և ձեր սուրբ Աթոռի անսասանության համար:

«Աստուած խաղաղութեան և սիրոյ եղիցի ընդ ձեզ» այժմ և հավիտյան. ամեն:

